



## ‘Veertig dagen’

*“Meteen daarna [na zijn doop] dreef de Geest Hem de woestijn in. Veertig dagen bleef Hij in de woestijn, waar Hij door de satan op de proef werd gesteld. Hij leefde er te midden van de wilde dieren, en engelen dienden Hem.” (Markus 1:12-13)*

Twee weken geleden liep ik in de supermarkt en tot mijn grote verbazing zag ik dat er al weer paaseieren te koop zijn! Een hele schap vol met zakjes met paaseieren. Terwijl de vastentijd nog moet beginnen...

Is het misschien gedaan om alvast een voorsmaak te krijgen van de heerlijkheid van Pasen? Waarschijnlijk zal het eerder met een commercieel oogmerk zijn gebeurd. In elk geval moest ik gelijk denken aan de veertig-dagen-tijd, de tijd voorafgaande aan Pasen.

Er is in de Bijbel een bijzondere rol weggelegd voor het getal veertig. Naast het getal zeven wordt veertig het vaakst genoemd, ook in relatie tot de tijd. God liet het veertig dagen en veertig nachten regenen op aarde als begin van de zondvloed. De vloed overstroomde de aarde veertig dagen lang. Het balsemen van Jakob nam een periode van veertig dagen in beslag (en de Egyptenaren bedreven maar liefst zeventig dagen rouw). Mozes ging de berg Sinaï op voor een periode van veertig dagen. Na het gebeuren met het gouden kalf ging hij opnieuw veertig dagen de berg op, nadat hij eerst zich voor de Heer in verootmoediging op de aarde had neergeworpen en veertig dagen en nacht op de grond had gelegen. En hij ging nog een periode van veertig dagen de berg op om Gods vergeving zeker te stellen. De verkenners waren voor een periode van veertig dagen in het beloofde land. De Israëlieten moesten vervolgens een periode van veertig jaar rondlopen in de woestijngebieden omdat ze niet de moed hadden het beloofde land binnen te gaan, één jaar voor elke dag dat de verkenners weg waren geweest. In het boek Richteren lezen we een aantal keren dat het land veertig jaar rust had, maar ook dat ze veertig jaar lang in de macht van de Filistijnen werden overgeleverd. Goliath had de troepen van Israël veertig dagen lang uitgedaagd voordat David hem ging uitdagen. David regeerde veertig jaar als koning en ook zijn zoon Salomo. Er zijn meer voorbeelden van koningen die 40 jaar geregeerd hebben. Elia liep veertig dagen en nachten voordat hij bij de berg Horeb aankwam, de berg van God, gesterkt door voedsel dat de engel hem had aangereikt. Ezechiël moest veertig dagen op zijn zij liggen om de schuld van Juda te dragen, één dag voor elk jaar. Diezelfde Ezechiël liet Egypte weten dat dat land veertig jaar lang een woestijn zou zijn en haar inwoners verstrooien onder vreemde volken. Jona riep tot de inwoners van Ninevé *‘Nog veertig dagen dan wordt Ninevé weggevaagd!’*

Na zijn doop door Johannes werd Hij door Gods Geest naar de woestijn geleid

en vastte voor een periode van veertig dagen en nachten. Na zijn opstanding uit de dood onderwees hij zijn leerlingen veertig dagen lang over Gods Koninkrijk voordat hij plaats nam aan de rechterhand van God.

In het Jodendom verbond Rabbijn Schneerson (1902-1994) het getal veertig ook aan de tijd van de uiteindelijke verlossing: Zoals het volk 40 jaar lang een tijd van voorbereiding hadden voordat ze het beloofde land ingingen zo is dat getal 40 ook verbonden aan de tijd van de uiteindelijke verlossing. In de Talmoed lezen we dat de Messiaanse tijd een periode van 40 jaar in beslag zal nemen, 40 jaar voorafgaande aan de dag van de opstanding van de doden. Het getal 40 is in elk geval een getal dat verbonden is met *transformatie*.

Zo'n transformatie is uiteraard ook het oogmerk van de veertig-dagen-tijd zoals we die kennen in het christelijk geloof. In de vroege kerk was dat de tijd waarin dopelingen werden voorbereid op de overgang naar het christelijke leven en de christelijke gemeenschap, als volgeling van Jezus. Die voorbereiding ging ook gepaard met vasten. In die vroege kerk ging er geen carnaval aan vooraf, dat kwam pas veel later. En tegenwoordig is er wel carnaval, maar de meeste deelnemers zullen vervolgens niet een periode van veertig dagen gaan vasten. Vasten als een middel om je te focussen op (bevestiging van) de overgang naar dat nieuwe leven (vroege kerk) of als een tijd om in het algemeen stil te staan bij de weg die de Heer voor ons gegaan is en daarbij dan ook even af te zien van of te minderen op sommige (luxe)dingen waar we anders zo in op kunnen gaan. Een andere omschrijving dat lang gangbaar is geweest in onze kerken is 'lijdenstijd'. Dat is dan een periode van zeven weken waar dan vaak ook de zeven kruiswoorden centraal staan in de kerkdiensten. Hoe het ook wordt gevierd: Het is een tijd waarin de focus ligt op de weg die de Heer is gegaan voor ons. Het volgt voor ons gevoel soms wel snel op de tijd van Kerst en Epifanie: Heb je net het Kerstproject gehad duik je alweer een Paasproject in, alsof er in de tussentijd niks is gebeurd. Het is net zoals het verwoord is in de Apostolische Geloofsbelijdenis: De Heer is nog maar net geboren of Hij wordt al gekruisigd. Wat gaat de tijd toch snel...

Aan Goede Vrijdag en Pasen is toch een intensieve tijd van drie jaar van bediening aan vooraf gegaan. En wat voor bediening! De Heer heeft het karakter van Gods Koninkrijk gedemonstreerd in woorden, in genezingen en bevrijdingen en in opwekkingen uit de dood. En uiteraard komen ook deze zaken aan de orde, zo verspreid over het hele kerkelijke jaar.

In elk geval is er veertig dagen de tijd om ons te concentreren op de grote transformatie die juist door de weg van lijden, sterven en opstanding door en in Christus voor de hele wereld tot stand gebracht werd: Van een leven in de duisternis, gebonden aan de machten van zonde, kwaad en dood, naar een leven in het Licht van Gods overwinning op diezelfde machten.

Dankzij Hem kunnen en mogen wij met overtuiging zingen *De weg is open, naar de Vader, naar elkaar. Jezus Christus, Triomfator, mijn Verlosser,*

*Middelaar.* En het mag ook echt wel wat collectiever: Hij is immers de Verlosser van de hele wereld.

God heeft in Hem laten weten dat herstel van mens en wereld een serieuze aangelegenheid is die aan de mens gepresenteerd wordt: ‘Dit doe Ik voor jullie, deze weg ben Ik bereid te gaan voor jullie, moet er zelfs gegaan worden voor jullie. Wat is jullie antwoord?’

Actie vraagt om reactie. De tijd die voor ons ligt mag een periode zijn waarin die weg van God in Christus voor ons bij ons tot (vernieuwde) verwondering en overgave mag leiden. Dat er misschien zelfs opnieuw verwondering mag komen over Gods liefde voor ons in Hem, want dat is wel de kern: De openbaring van Gods hart aan mensen.

Een gezegende ‘veertigdagentijd’ gewenst.

Ds. Egbert Jans

## **In memoriam mevrouw Bé Mintjes – Duursma**

Na een periode van afnemende gezondheid is toch nog onverwacht mevr. Mintjes rustig ingeslapen. Zij werd geboren op 3 april 1934 en zij overleed op 30 december 2023 op de leeftijd van 89 jaar.

Haar hele leven heeft zij altijd weer met liefde en zorg klaar gestaan voor de mensen om haar heen, vooral voor haar man die zij intensief verzorgd heeft tot het echt niet meer ging. Daarnaast stond zij ook altijd klaar voor haar kinderen, en later ook voor haar klein- en achterkleinkinderen. Al wilde haar lichaam dan niet meer zoals zij zelf graag zou willen, haar geest was tot op het laatst helder en zij bleef interesse houden.

Op vrijdag 5 januari jl. hebben we Bé Mintjes herdacht en gedankt voor haar leven in een dienst in de kerk van Willemsoord waar zij geboren is.

We stonden stil bij Psalm 139 die ook in de afscheidsdienst van haar man Wicher centraal had gestaan.

Hoe ongrijpbaar is het dat er Iemand is die je door en door kent. Die al je gedachten al weet en die in het leven van een mens altijd nabij wil zijn: de Heer is voor je en naast je en om je heen. Misschien niet eens altijd bewust zal mevr. Mintjes dat vast ervaren hebben op momenten dat het leven haar steeds zwaarder viel en ze soms niet goed meer wist hoe het verder moest. Al sprak zij zich daar lang niet altijd over uit, en wisten weinig mensen wat er werkelijk in haar omging – God wist het wel, en Hij gaf haar kracht en moed.

In het ziekenhuis van Heerenveen is zij rustig ingeslapen. De Here heeft haar bij de hand gepakt en haar over het lijden heen getild. Op de kaart en op de liturgie stond dat afgebeeld in de tekening van een hand die een andere hand vastpakte. Zó zal God haar vast bij de hand genomen hebben.

De kinderen, klein- en achterkleinkinderen gaan zonder hun moeder, oma en ouwe oma verder, met dankbaarheid aan wie zij geweest is. Met een lach en een traan zullen zij haar blijven herinneren omdat zij een deel van haar zijn.

Waar ze ook aan vast mogen houden zijn die woorden uit Psalm 139. Misschien er niet altijd zo mee vertrouwd, maar zeker de moeite waard om daaraan vast te houden:

*Here, U doorgrondt mij en U kent mij... dit kennen is mij te wonderlijk, te hoog, ik kan er niet bij.*

## **In Memoriam Jan Bakker**

Jan werd op 10 mei 1950 geboren in de Wetering, groeide op in Scheerwolde, ging naar de LTS in Steenwijk, werd banketbakker hoewel hij liever kok had willen worden.

Hij ging het leger in en met een kleine onderbreking bleef hij daar tot hij stopte met werken.

In de tussentijd ontmoette hij Aukje met wie hij in 1974 trouwde. Kinderen werden geboren en zo kabbelde het leven verder – werken, vakantie vieren, in z'n vrije tijd aan de gang op de boerderij, werken in het riet, en vooral ook de muziek. Jarenlang heeft Jan zijn partij meegeblazen bij “De Bazuin” en bij “Jeduthun” tot het vanwege zijn gezondheid niet meer ging. De betrokkenheid bleef, al was het wel moeilijk voor hem dat hij zelf niet meer kon blazen.

Afgelopen november kwam Jan in het ziekenhuis terecht na een val van de trap. Wonder boven wonder was er niets gebroken, maar bleek helaas wel dat hij ernstiger ziek was dan hijzelf en anderen in de gaten hadden. De dokters konden niets meer voor hem doen, en zo kwam Jan – samen met Aukje – terecht in de hospice in Wolvega. Dat was enorm schakelen en zeker niet gemakkelijk. Samen met de kinderen en kleinkinderen werd er van alles besproken met het oog op het naderende afscheid, werden herinneringen opgehaald, werd er gehuild en werd er gelachen. Wat niemand voor mogelijk had gehouden: Jan knapte ogenschijnlijk weer op, en zo kwam hij vrijdag 19 januari weer thuis. Wie weet hoelang hij nog samen met Aukje zou mogen genieten van kinderen en kleinkinderen, en van zoveel meer.

Daarom is het toch nog wel onverwacht dat hij op dinsdagavond 23 januari rustig is ingeslapen.

In de afscheidsdienst op zaterdag 27 januari hebben we God gedankt voor het leven van Jan en stil gestaan bij de woorden die hij samen met Aukje meekreeg toen zij trouwden:

*‘Want waar twee of drie mensen in Mijn naam samen zijn, ben Ik in hun midden.’ (Matth. 18:20)*

Met Jezus op weg gaan, zal je altijd weer helpen om de moed er in te houden, ook als het moeilijk is. Daarmee zullen alle zorgen en problemen niet in één keer de wereld uit zijn, en ook niet je eigen leven, maar het Zijn nabijheid geeft wel kracht.

In het leven van Jan zijn ongetwijfeld momenten geweest waarop hij even niet in de gaten had dat hij niet alleen zijn levensweg ging.

O ja, hij wist Aukje naast zich, en ook zijn kinderen en kleinkinderen, familie en vrienden, maar het kon toch zo zijn dat je – misschien wel onbewust – iets miste. Die woorden uit Mattheüs 18 – dat je mag weten dat Jezus erbij wil zijn – kunnen zomaar wegzakken door de omstandigheden van het leven.

Hoe mooi is het dan als je op een bepaald moment dat weer gaat beseffen,

opnieuw ontdekken. Hij was er wel altijd bij, maar je had het even niet door.

*Als God soms heel ver weg lijkt, als alles is mislukt  
en niemand weet waarom je bedroefd bent en bedrukt,  
Sta dan niet gek te kijken wanneer Hij naast je staat  
en met je mee wil lopen totdat het wel weer gaat.*

*Hij kan zomaar naast je lopen op een onverwacht moment.*

Dat hebben Jan en Aukje zeker ook ervaren in de weken dat zij in Wolvega verbleven.

Met muzikale ondersteuning van orgel en orkest, wetend dat Jan veilig is in Jezus' armen, hebben we afscheid van hem genomen. Zijn vrouw, kinderen en kleinkinderen zullen hem gaan missen, maar hopelijk vinden zij troost en kracht in de wetenschap dat Hij naast je blijft lopen. Want de woorden uit jullie trouwtekst blijven van kracht.

## **Uit de Kerkenraad**

Voor de eerste vergadering in 2024 kwam de kerkenraad bij elkaar op 22 januari.

Een vast onderdeel van de eerste vergadering is de verkiezing van het moderamen. Het moderamen bestaat het komende jaar uit de volgende personen: ds. Jans (voorzitter), Harry Bouwer (namens diaconie), Guus Keilman (namens kerkrentmeesters) en Mirjam de Graaf (scriba). De positie van vicevoorzitter wordt bekleed door Guus Keilman.

De kerkenraad is van mening dat de taak van voorzitter, samen met die van voorganger, voor ds. Jans niet ideaal is. De precieze invulling van het voorzitterschap zal nog besproken worden.

Het AVG privacy-statement is besproken en ongewijzigd gebleven. Op de website kunt u het volledige statement inzien. In deze Kerkklanken vindt u de samenvatting van het privacy-statement en het bezwaarformulier. Wanneer u bezwaar heeft om genoemd te worden op het Zondagsnieuws, de website of in Kerkklanken, kunt u dit formulier invullen en inleveren bij de scriba. Wanneer u dit formulier al eerder heeft ingevuld, hoeft u dit niet elk jaar weer opnieuw te doen.

Vanwege de regels van de AVG krijgen alle kerkenraadsleden in februari een HGOP-mailadres. Ook gemeenteleden met een functie buiten de kerkenraad krijgen een eigen HGOP-adres. Hierover zijn zij geïnformeerd.

Een volgende fase is het digitaal archief, zodat iedereen met een functie bij de juiste documenten kan. In geval van af- en aantreden van ambtsdragers en gemeenteleden met een andere functies, is dit ook eenvoudiger voor de overdracht.

Er komen wel eens vragen van gemeenteleden, waarom we Heilig Avondmaal vieren op Goede Vrijdag en niet op Witte Donderdag. Ds. Jans heeft onderzoek gedaan naar de Paascyclus en een document daarover opgesteld met achtergrondinformatie. Dit document kunt u lezen op de website en wanneer er voldoende ruimte is zal dit document ook in deze Kerkklanken worden geplaatst.

Het vieren van het Heilig Avondmaal op Goede Vrijdag is erg waardevol vanwege het verkondigingselement in de viering zelf. We besluiten daarom dat we de Paascyclus zoals we die nu hebben, zo te houden.

Vanwege de geringe opkomst in beide diensten op Goede Vrijdag en het tekort aan ambtsdragers besluiten we om de ochtenddienst die dag te laten vervallen. Daarom is er op Goede Vrijdag alleen nog een avonddienst om 19.30 uur.

Er zijn in dit nieuwe jaar al veel dingen georganiseerd. Zo heeft het *pastorale team* op 31 januari een avond gehouden voor alle wijkcontactwerkers. Fijn dat zij de ouderlingen ondersteunen in het afleggen van bezoeken en attenderen op zaken die spelen.

*De diaconie* heeft op 20 januari een actie gehouden voor de Voedselbank bij de Plus. Hier konden 34 kratten met boodschappen worden gevuld. Geweldig! Op 4 februari kon u tijdens het koffiedrinken na de dienst een Paasgroet schrijven voor gedetineerden in Nederland en aan Nederlanders in buitenlandse gevangenissen. Voor gedetineerden is het altijd bemoedigend als ze een kaart ontvangen, zeker als daar ook iets persoonlijks op staat.

*De kerkrentmeesters* zijn de afgelopen weken druk geweest met de actie Kerkbalans. De opbrengst is afgekondigd in de kerkdienst van 28 januari. Verderop in deze Kerklanken kunt u hier meer over lezen. Voor het verharden van de paden op de begraafplaats in Paasloo is een ondernemer benaderd en er zijn plannen voor het aanleggen van een toilet in de kerk van Paasloo.

De administratie van de kerkrentmeesters is over gegaan van Bureau Salland naar de KKA in Drachten. Zij zullen voortaan zorg dragen voor de boekhouding, begrotingen en jaarrekeningen van de kerkrentmeesters.

We hebben de vergadering afgesloten met een nieuwjaarsborrel. Ook in dit nieuwe jaar hoeven we het niet alleen te doen, maar mogen we het van onze Hemelse Vader verwachten.

Gezegend wie op de HEER vertrouwt,  
wiens toeverlaat de HEER is.  
Hij is als een boom geplant aan water,  
zijn wortels reiken tot in de rivier.  
Hij merkt de komst van de hitte niet op,  
zijn bladeren blijven altijd groen.  
Tijden van droogte deren hem niet,  
steeds weer draagt hij vrucht. (Jeremia 17:7-8)

Namens de kerkenraad,  
Mirjam de Graaf, scriba



In deze eerste uitgave van Kerkklanken in het nieuwe jaar willen wij in U informeren over financiële zaken van onze gemeente in 2023 en tevens vooruitblikken naar nieuwe ontwikkelingen in 2024. Er zijn namelijk vele zaken om samen dankbaar voor te zijn.

## 1.    **Energiebesparingen**

Toen eind 2022 de energieprijzen steeds maar verder stegen, hebben wij om uw medewerking gevraagd voor enkele energiebesparende maatregelen, zoals de temperatuur, die toen in de kerken op 19 °C is ingesteld. In De Ontmoeting werden thermostaat kranen aangebracht, die door onze koster op afstand per lokaal konden worden ingesteld. En samen is er een prima resultaat geboekt, waarbij het gasverbruik 24% lager is uitgekomen dan begroot en de elektriciteit 8% lager dan begroot. In totaal hebben we zo in 2023 €4500 kunnen besparen! Daar worden zelfs Kerkrentmeesters warm van!

### Werkgroep energiebesparingen 2024

Toch denken we dat er nog meer energiebesparingen mogelijk zijn, zoals bv. draairaampjes voor de roosters van de kerk van Oldemarkt, isolatie van de plafonds van beide kerken enz. enz. Op die manier kunnen we nog zuiniger worden. De Kerkrentmeesters zoeken nu (alleen in 2024) 3 vrijwilligers, die de ideeën voor energiebesparing willen uitwerken en na akkoord van de KRM's deze willen (laten) realiseren.

## 2.    **Onderhoud pastorie**

Sinds eind 2022 zijn ook in de pastorie (uit 1880!) verbeteringen mogelijk gebleken. Op de plaats van de open haard in de huiskamer kon er een passende houtkachel van het merk Jacobus (!) worden geïnstalleerd. Sindsdien zit de familie Jans er daar warmpjes bij en houden zij hun houtvoorraad gevuld. Daarnaast is In oktober vorig jaar niet alleen de keuken gemoderniseerd, maar werd ook een oude CV vervangen. Nu is het ook in de keuken prettig toeven.

Ook voor de pastorie hebben de Kerkrentmeesters nog diverse ideeën voor verdere modernisering, maar ontbreekt het ons aan menskracht om alles op korte termijn goed te begeleiden. Wellicht kunnen dezelfde (of andere?) vrijwilligers ons tijdelijk assisteren.

Voor beide onderwerpen streven de Kerkrentmeesters uiteraard naar “rendabele” investeringen.

### 3. Kerkbalans 2024

Zoals afgekondigd in onze kerkdienst op 28 januari jl. is het totaal van alle toezeggingen van de Kerkbalans 2024 uitgekomen op € 61.793,60. Dat is werkelijk bijzonder positief, omdat het ruim €4000 meer is dan in 2023! Uiteraard willen wij alle goede gevers daarvoor hartelijk bedanken, maar zeker ook alle vrijwilligers, die de enveloppen hebben rondgebracht en weer opgehaald. Klasse!!

### 4. Nieuwe ontwikkelingen 2024

- Onze penningmeester Shelley Price heeft na vele, vele jaren trouwe dienst aan ons laten weten, dat zij een stapje terug wil doen. Zij blijft onze overboekingen verzorgen, maar een flink deel van de boekhouding zal verzorgd worden door het administratiekantoor KKA in Drachten.
- De kerkrentmeesters hebben bij de gemeente Steenwijkerland vergunning aangevraagd voor het realiseren van een toilet in de hal van de kerk in Paasloo. Op deze manier voorzien wij ook bij begrafenissen in een werkelijke behoefte.
- Tenslotte van ons een (iets kritischer) verzoek aan alle mensen en groepen, die voor HGOP activiteiten organiseren: uiteraard zijn ook wij dankbaar voor al uw initiatieven! Helaas werden wij als College van Kerkrentmeesters ook in 2023 een aantal malen *pas achteraf* geïnformeerd over de rekening van zulke activiteiten. Wij proberen om goed om te gaan met Gods' kapitaal volgens de parabel van de talenten in Mattheus 25, 14-30.

Zouden wij u daarom mogen vragen om voor de start van uw activiteit een begroting te maken en ons hier vooraf toestemming te vragen?!

Namens de KRM's : dank u wel!



## **Samenvatting afspraken m.b.t. het omgaan met persoonsgegevens – HGOP (AVG)**

1. Iedereen die werkzaam is voor de Hervormde Gemeente Oldemarkt – Paasloo, ook de vrijwilligers, heeft een geheimhoudingsplicht t.a.v. persoonsgegevens en informatie die vertrouwelijk tot iemand is gekomen.
2. We gaan zeer zorgvuldig om met persoonsgegevens.  
(Persoonsgegevens zijn o.a. iemands naam, adres en woonplaats, telefoonnummer en postcode met huisnummer, emailadres, godsdienst of persoonlijke omstandigheden)
3. Wanneer er mogelijk data gekopieerd, gestolen of vermist wordt, of iets anders dat onder de AVG valt, dan moet dit **METEEN** gemeld worden bij de ledenadministratie.

Indien nodig moet dit nl. binnen 72 uur gemeld zijn bij de instanties.

4. Wanneer er gegevens opgeslagen of verwerkt worden op een computer, dan moet deze minimaal:
  - a. Beveiligd zijn met een wachtwoord.
  - b. Beschikken over een recente virusscanner
  - c. Beschikken over een zog. Firewall (standaard op Windows-computers)
5. De persoonsgegevens of andere privacygevoelige informatie mag niet gedeeld worden of toegankelijk zijn voor anderen (bv. partner, huisgenoten).
6. Privacygevoelige informatie op papier moeten in een afgesloten la of kast worden bewaard. Na gebruik dient dit worden vernietigd.
7. Wanneer iemand niet meer in functie is dient alle informatie, zowel op papier als op een computer, binnen vier weken te worden vernietigd of overgedragen aan degene die de taak overneemt.
8. Indien gewenst is er e-mail adres aan te vragen (...@hgop.nl) via de scribe. Vanaf 2024 krijgen alle kerkenraadsleden een HGOP-mailadres.
9. Toegang tot de ledenadministratie is te verkrijgen via de ledenadministratie van de HGOP
10. Bezorglijsten enz., mogen alleen worden uitgeven door de ledenadministratie. Wanneer de informatie niet meer nodig is voor het bestemde doel, of wanneer de termijn van het document verlopen is, moet deze worden vernietigd.  
Van deze documenten mogen geen kopieën worden gemaakt/verstrekt.
11. Gegevens rondom ziekte opnemen in bv. Kerkklanken, website of op het Zondagsnieuws is toegestaan. Bij bezwaar kan er een bezwaarformulier ingevuld worden.

# Bezwaarformulier Persoonlijke gegevens Hervormde Gemeente Oldemarkt – Paasloo

De Hervormde Gemeente Oldemarkt-Paasloo maakt deel uit van de Protestantse Kerk Nederland. In overeenstemming met het Privacy Statement valt het gebruik van persoonlijke gegevens onder het gerechtvaardigd belang. Uiteraard gaan we hier zeer zorgvuldig mee om en hebben alle (voormalige) medewerkers een geheimhoudingsplicht.

Persoonsgegevens zijn o.a. iemands naam, adres en woonplaats, telefoonnummer en postcode met huisnummer, emailadres, godsdienst of persoonlijke omstandigheden.

Onder het “gerechtvaardigd belang” valt bijvoorbeeld het noemen van namen tijdens een kerkdienst, bij voorbede, in Kerkklanken en/of het Zondagsnieuws of op de website. Kerkdiensten zijn ook later te beluisteren via Internet. Als u dit niet wilt, kunt u dit aangeven bij de scriba.

Gebruik hiervoor het onderstaande formulier.

---

Hierbij verklaart ondergetekende, dat hij/zij niet persoonlijk genoemd wil worden bij een kerkdienst, op het Zondagsnieuws, in Kerkklanken, op de website of bij een andere publiekelijk toegankelijke activiteit of openbare informatiebron van de Hervormde Gemeente Oldemarkt-Paasloo

Datum:

.....

Naam:

.....

Adres:

.....

Woonplaats:

.....

Telefoonnummer:

.....

Handtekening

.....

## Het Paasfeest en de viering van het Heilig Avondmaal

In de Kerkenraad werd de vraag gesteld die meegegeven was door een vertrekkend gemeentelid *‘Waarom hebben wij geen Avondmaalsviering op Witte Donderdag – zoals in andere kerken gebeurt?’* Het antwoord had in principe heel kort kunnen zijn: *‘Omdat wij de Avondmaalsviering op Goede Vrijdag hebben’* Op het tweede deel van de vraag had het antwoord kunnen zijn: *‘Er zijn kerken – binnen en buiten de PKN – die de viering op Witte Donderdag laten plaatsvinden en er zijn kerken – binnen en buiten de PKN – die de viering op Goede Vrijdag laten plaatsvinden’*.

De vraag die gesteld mag worden *voorafgaande* aan de vraag naar (het waarom van) het vieren van het Avondmaal op Witte Donderdag is dan ook de vraag naar (het waarom van) het vieren van het Avondmaal op Goede Vrijdag.

Na afloop van de vergadering werd de suggestie gedaan om de informatie in dit document op te nemen in Kerkklinken en de website. Bij deze informatie over achtergronden van (de variëteit in) de Avondmaalsviering in relatie tot het Paasfeest.

### Pesach

Met Pesach vieren de Joden de bevrijding uit Egypte. Eén van de onderdelen van het feest is de Pesachmaaltijd (of Sedermaaltijd, zie voor de instelling Exodus 12:3-11). Deze viering vindt plaats op de avond van de eerste nacht van Pesach (dit jaar op de avond van maandag 22 april), altijd op de 14<sup>e</sup> Nisan, de dag van de eerste volle maan in de lente. De kinderen spelen er overigens een grote rol in (kaarsen aansteken, vraag over de bijzonder avond door het jongste kind). Het wordt dus gevierd in gezinsverband(!).

(> leuk clipje van schoolTV: <https://schooltv.nl/video/pesach-de-viering-van-het-joodse-paasfeest/playlist/111/>)

In de Evangelieën lezen we dat Jezus met zijn leerlingen de laatste Pesachmaaltijd vierde en wel *op de eerste dag van het feest van het Ongedesemde brood, wanneer het Pesachlam wordt geslacht* (Mk. 14:12). Dat vond toen plaats op de donderdag voorafgaande aan wat wij nu kennen als *Goede Vrijdag*, de dag voor Sabbat (dat is bijzonder - Sederavond vindt in 2024 op een *maandag* plaats, 22 april).

### Jezus

De Here Jezus lichtte twee elementen uit de Pesachmaaltijd en verbond ze aan zijn reddingswerk via de weg van lijden en sterven: Het brood en de wijn. De gewoonte was om 4x een beker wijn (symbool van vreugde) rond te laten gaan waar vier uitdrukkingen aan verbonden zijn die gaan over vrijheid of bevrijding

(uit Egypte), vermeld in Exodus 6:6-8: 1) Afnemen van het juk (van het leven als slaaf); 2) Bevrijding (uit de slavernij); 3) Verlossing (van de Egyptenaren); 4) Aannemen (als mijn volk). Ze worden zelfs aan de bevrijding uit 4 'ballingschappen' verbonden, uit Egypte, Babylonië, Griekse diaspora en de huidige ballingschap bij de komst van de Messias. Jezus uitte zijn woorden over de beker van het nieuwe Verbond in zijn bloed tijdens de laatste rondgang net voor het zingen van de lofzang (het Hallel, Psalm 113-118): *'Hij zei tegen hen: 'Dit is mijn bloed, het bloed van het verbond, dat voor velen vergoten wordt. Ik verzeker jullie: Ik zal niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken, tot de dag dat Ik er opnieuw van zal drinken in het koninkrijk van God. 'Nadat ze de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg (Mk. 14:24-26).*

Het brood dat rondgedeeld werd waren de matses: ongezuurd brood vanwege de haast die men had om te vertrekken uit Egypte. Jezus deelde dat brood uit voordat hij de laatste beker deed rondgaan. Hij verbond er deze woorden aan: *Terwijl ze aten, nam Hij een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood, deelde het uit en zei: 'Neem hiervan, dit is mijn lichaam.'* (Mk.14:22).

### De gemeente

De eerste gegevens over leven en vieren van de Gemeente van Christus zijn uiteraard te vinden in Handelingen:

*Elke dag kwamen ze trouw en eensgezind samen in de tempel [dat hielden ze vol tot het moment dat de tempel in 70 n. Chr. verwoest werd], braken het brood bij elkaar thuis [aanduiding voor Avondmaalsviering] en gebruikten hun maaltijden in een geest van eenvoud en vreugde [samen eten!].* Voorts lezen we dat de gelovigen te Troas op de eerste dag van de week bij elkaar kwamen 'voor het breken van het brood' (Hand. 20:7). Paulus nam hier de leiding: Hij brak het brood en at (Hand. 20:11). Dat de viering plaats vond in combinatie met een maaltijd is ook duidelijk uit I Korintiërs 11, waarin Paulus een stevig oordeel uitspreekt over het gedrag tijdens hun samenkomsten waarbij er dus ook samen gegeten werd en het Heilig Avondmaal werd gevierd. Hij citeert daar ook de inzettingswoorden van Jezus m.b.t. de viering. En dan bepaalt hij hen bij het belang van een viering met een oprecht hart en correcte omgang met elkaar (*wees gastvrij voor elkaar wanneer u samenkomt voor de maaltijd (=eten en vieren) vs. 33*): *'Dus altijd wanneer u dit brood eet en uit de beker drinkt, verkondigt u de dood van de Heer, totdat Hij komt.'* En dat is een bijzondere opmerking: Het eten van het brood en het drinken van de wijn is op zichzelf al verkondiging! De apostel Judas, broer van Jakobus, heeft het over een 'liefdemaal' om de gezamenlijke maaltijd te karakteriseren, de 'agapè-maaltijd' (Judas 12). Het waren *avondmaaltijden* die gehouden werden na werktijd. De Joodse christenen hadden natuurlijk ook nog het voordeel van het voorrecht van

een vrije dag: de Sabbat. Zij vormen steeds meer een bijzondere groep die echter qua gewoonten steeds meer moest assimileren aan het niet-Joodse Christendom.

### Ontwikkelingen

De uitdrukking ‘breken van het brood’ is een aanduiding voor de avondmaalsviering. We komen deze tegen in Handelingen (zie boven), in de *Didachè* (onderwijs van de twaalf apostelen genoemd), Ignatius van Antiochië (de eerst bisschop van Antiochië, 69/70 n. Chr, stierf de marteldood in Rome tussen 110 n. Chr. en 117 n. Chr.), en in het pseudepigrafisch geschrift *De Handelingen van Paulus*.

We lezen dat de viering altijd ingebed was op volgde op het samen eten. In de tweede eeuw kwam er een nieuwe ontwikkeling bij n.l. dat de gemeenten naast hun gemeenschappelijke ‘avondmaaltijden’ ook korte vieringen hielden op de weekdays voor zonsopgang. In Apostelacten van de tweede en derde eeuw worden geregeld vieringen gemeld waarbij wel brood, maar geen wijn genuttigd werd.

In de *Didachè* lezen we *‘Wanneer jullie op de dag van de Heer samenkomen om het brood te breken en dank te zeggen, belijdt dan eerst jullie zonden, opdat jullie offer rein mag zijn.’* (14:1). In *Didachè* 9 en 10 komen we zelfs uitgebreide dankgebeden tegen. Vóór de maaltijd was er de dankzegging voor de wijn, het brood en het leven dat Jezus bekend gemaakt heeft. Na de maaltijd is er het dankgebed voor Gods inwoning in de harten van de gelovigen, voor de kennis, het geloof en de onsterfelijkheid die God hun door Jezus heeft doen kennen, en voor het geestelijke voeding en drank die eeuwig leven geven.

Tot ver in de tweede eeuw zien we dat er nog steeds sprake is van een volledige maaltijd, te lezen in het werk van Justinus de Martelaar (uit Samaria, 150-160 n. Chr.). de maaltijd gevierd werd. Het nemen van het brood wordt zelfs verbonden aan Gods geschenk van de schepping: *‘...dat Jezus Christus ons heeft geleerd die te verrichten ter gedachtenis aan het lijden dat Hij ondergaan heeft voor de mensen’, opdat wij tegelijk God dankzeggen, dat Hij de wereld met alles wat daarin is, geschapen heeft omwille van de mens, en dat Hij ons bevrijd heeft van het kwaad waarin wij ons bevonden, en dat Hij de heerschappijen en machten definitief teniet gedaan heeft, door degene die overeenkomstig zijn wil de Lijdende is geworden.’* Zo zijn er vanaf de tweede eeuw al verschillende liturgieën voor de Avondmaalsvieringen in omloop, vele zonder het instellingsverhaal. En de viering wordt omschreven met het begrip ‘offer’.

In de loop van de derde eeuw verloor de avondmaaltijd waarschijnlijk de status als avondmaalsviering, maar werd het een maaltijd voor hen die behoefte aan eten

en sociale omgang hadden. De viering werd met het begrip ‘eucharistia’ onderscheiden van de gewone gezamenlijke maaltijden.

### Christen-Joden

De vroegste gemeente, zoals we die tegenkomen in het Nieuwe Testament, bestond voornamelijk uit Joden. Maar al snel kwamen er niet-Joden bij wat voor de nodige uitdagingen zorgde. Het bijzondere was vooral dat nu zowel Jood als niet-Jood aan dezelfde tafel aten. Er was geen onderscheid meer tussen rein en onrein. In Christus was een ieder rein. Ook dat was een enorme nieuwe realiteit voor de Joodse christen dat de nodige uitdagingen gaf. Lees bijvoorbeeld het geschil tussen Paulus en Petrus in Galaten 2:11-12. Daar lezen we niet of er ook een Avondmaalsviering was, maar gezien de rest van de teksten is het wel aannemelijk.

### Algemeen

In zijn algemeenheid kun je stellen dat de viering in de context van een maaltijd in plaats vond op alle dagen (NT), de de eerste dag van de week (Opstandingsdag), en later ook in de vroege ochtend op werkdagen (afzonderlijke viering). De Joodse christenen zullen ook het Pesachmaaltijd gevierd hebben zoals ze altijd gewoon waren. Hun wijze van vieren verdween toen de heidenchristenen het voor het zeggen kregen en de Joodse christenen volledig moesten assimileren. Dat is inmiddels – gelukkig - weer anders: De Pesachviering voor Joodse christenen is juist weer onderwerp van gesprek en geschriften geworden en in praxis omgezet met een aanvullende christologische invulling van de Pesachliturgie.

### Pasen, Avondmaal (& doop)

In de kerkgeschiedenis van Eusebius wordt melding gemaakt van een afzonderlijke Paasviering in een citaat uit een brief van Irenaeus van Lyon van Victor van Rome. Daarin wordt gesuggereerd dat er al in de twintiger jaren van de tweede eeuw n. Chr., ten tijde van Xystus I, bisschop van Rome, een Paasfeest gevierd werd in Klein Azië (huidige Turkije). Men gaat er van uit dat de wortels liggen in het Joodse Paasfeest dat door Joodse christenen gevierd werd met de verbinding met Christus als het Lam dat geslacht werd voor onze zonden (ook in moderne Joods-christelijke Pesachvieringen centraal). In Christus werd de verbinding gelegd met de Exodus, waarbij Christus nu voor eens en altijd voor een Exodus heeft gezorgd uit de macht van de zonde, dood en kwaad.

### Paasdatum

De vieringen liepen eerst parallel aan het Joodse Pesach: 14<sup>e</sup> Nissan. Bij het ‘uiteengaan van de wegen’ (wordt nog steeds veel onderzoek naar gedaan) werd



het accent al snel verlegd naar de zondag na (of op) de 14<sup>e</sup> Nissan. Men lifte mee met de berekeningen van de Joden. Op het concilie van Nicea (325) werd vanuit anti-Judaïstische houding gesteld dat alle christenen Pasen op dezelfde zondag moesten houden en wel op de eerste zondag na de volle maan na de (lente-)equinox (het tijdstip waarop de zon loodrecht boven de evenaar staat). Dat bleek een aardige uitdaging te zijn... In 1582 heeft paus Gregorius XIII de naar hem genoemde gregoriaanse kalender ingevoerd. Daar maken we nog steeds gebruik van. De oosterse kerken gaan nog uit van de Juliaanse kalender.

### Historisering

Toen het christendom een toegestane religie werd had het stevige gevolgen voor de viering van het Paasfeest. Tot dan toe was het feest geconcentreerd rond *een viering in de nacht van zaterdag op zondag* (paasvigilie): Lijden, sterven, opstanding en hemelvaart werden als één geheel beschouwd en gevierd. En de vijftig dagen tot aan Pinksteren werd de ‘zeer vreugdevolle periode’ genoemd.

In de vierde eeuw vond een ‘historisering’ plaats: Elk heilsmoment krijgt z’n eigen viermoment/dag: Viering op Goede Vrijdag toegevoegd met concentratie op het kruis en paaszondag wordt de dag van de opstanding. Ook werd *de paasnacht het doopmoment bij uitstek*. Daarbij werd een eed afgelegd: *‘Ik verzaak u, satan, en al uw engelen, en geheel uw dienst en pracht en praal, en ga over in Uw dienst, Christus.*’ Het kwam overigens ook voor dat de doop juist werd uitgesteld (‘daarna mag niks meer fout gaan’). Kerkvader Chrysostomus noemde dat het ‘zich aanmelden voor de militaire dienst terwijl de oorlog al voorbij is’. Daar aan gekoppeld werd een periode van veertig dagen als een tijd van vasten en voorbereiding op de doop. In die periode werden de fundamente van het christelijk geloof aan de doopkandidaten uitgelegd. Er zijn verschillende catechetische geschriften uit die tijd bekend. Terugval in het oude leven voordat men christen werd was ook een terugkerend verschijnsel (soms door vervolgingen). Dan was bij terugkeer eerst verklaring van diep berouw nodig. De vieringen waren dus op *Goede Vrijdag, Stille Zaterdag (paasnacht) en Paaszondag*. In de Middeleeuwen komen er zelfs twee ‘triduums’: *donderdag-vrijdag-zaterdag* (accent op lijden en sterven) en *zondag-maandag-dinsdag* (accent op de opstanding). *Avondmaal en belijdenisdoop werden gehouden in de Paasnacht*. De dopeling deed diezelfde avond na de doop op eigen belijdenis mee met de Avondmaalsviering.

In de latere eeuwen wordt de Stille of Goede Week gevuld met vieringen die zelfs een verplichtend karakter krijgen. De gelovigen leven mee met de laatste dagen van Jezus, vanaf de intocht in Jeruzalem tot en met het waken bij zijn graf. In onze kerk zien we dit meebeleven van die laatste dagen in de Vespers die van maandag tm donderdag gehouden worden, voorafgaande aan de

Avondmaalsviering op Goede Vrijdag, de stilte op Stille Zaterdag en de Opstandingsvreugde op Eerste Paasdag.

De Reformatoren waren geen fan van de Stille Week. Calvijn wilde zelfs het hele liturgische jaar afschaffen. Viering van het Heilig Avondmaal varieerde ook nogal in de kerken die tot het protestantisme gingen behoren: Het vond in elk geval niet meer elke zondag plaats (zoals de eucharistie in de RK-kerk plaatsvond), maar een aantal keren per jaar. Er ontstonden Avondmaals- en doopformulieren. De Nederlandse vluchtelingengemeente in Londen en in Frankenthal hebben een belangrijke rol vervuld in de totstandkoming van de klassiek gereformeerde formulieren. Rond Pasen varieerde het ook als het gaat om de avondmaalsvieringen: Op eerste Paasdag, Goede Vrijdag, of zelfs helemaal niet. Er werden in plaats van veertig dagen 7 lijdensweken ingesteld waarin op elke lijdenszondag één van de kruiswoorden van Jezus aan de orde kwam in de dienst. Palmzondag werd de zondag waarop er Geloofsbelijdenis (of doop op belijdenis) kon worden gedaan, en op Goede Vrijdag kon men dan deelnemen aan de Avondmaalsviering. De Stille week zat er dus als een week van voorbereiding tussen. Dit ritme werd bijvoorbeeld aangehouden in veel kerken die zich tot de confessionele (belijdende) richting van de Hervormde Kerk rekenden. Bijzonder is te noemen dat in de vrijzinnige richting in de Hervormde Kerk het Avondmaal zelfs alleen op Goede Vrijdag gevierd werd, maar zonder de verkondiging van het verzoenend sterven van Christus want daar kon men niet meer mee uit de voeten. Er was alleen aandacht voor het tragische van het kruislijden van de onschuldige Jezus. De Protestanten Bond en de Remonstrantse Gemeente kozen er om die inhoudelijke redenen ervoor om helemaal geen Avondmaal meer te vieren (dat is wel een bijzondere vorm van Avondmaalsmijding te noemen).

In de twintigste eeuw pleitte de liturgische beweging voor een herstel van tradities, ook rond Pasen. Opnieuw werd er een Triduum voorgesteld en met name door liturgisch-geëngageerde gemeenten overgenomen. Er waren ook bezwaren te horen met betrekking tot de inhoudelijke kant van de zaak: Men zou kiezen voor de historisering van de momenten rondom Pasen vanuit een verlegenheid met of zelfs aversie tegen de verzoeningstheologie. In elk geval heeft het geleid tot het vieren van het Heilig Avondmaal op Witte Donderdag, een dienst van lezing, lied en gebed op Goede Vrijdag en de Paasdienst op Paasochtend. Er kwam – hoewel niet overal – ook een terugkeer van de dienst op Stille Zaterdag (de ‘Paasnacht’) waarbij ook geloofsbelijdenis gedaan kon worden en geloofsdoop kon worden ondergaan (op zich een bijzonder gebeuren – met 40 dagen van voorbereiding).

## HGOP

Er valt nog genoeg te vinden over ontwikkelingen rondom Paasvieringen. De diversiteit is zeer groot. Als HGOP vieren wij Paascyclus in de vorm van de Stille week met op elke dag een Vesper waarbij stilgestaan wordt bij de laatste dagen voorafgaande aan de kruisiging van Jezus. Elk jaar is een ander Evangelie aan de beurt waaruit de lezingen komen. Deze lopen uit op de viering van het Heilig Avondmaal op Goede Vrijdag. Er zijn zelfs twee vieringen: 's ochtend en 's avonds. Op Stille Zaterdag is er geen dienst en op Zondag breekt de Paasvreugde door in de ochtendviering. Het is een bijzondere week.

Het Avondmaal wordt juist op Goede Vrijdag gevierd want op die dag is het Lam dat de zonde der wereld op zich neemt voor ons gestorven. Het is geen treurdag maar een dag van verkondiging, *in de viering van het Heilig Avondmaal zelf aanwezig*. Zo omschrijft de apostel Paulus de viering in I Korintiërs 11:26. Deze viering op zichzelf is al verkondiging. Op deze wijze worden dus juist op die dag *historie en verkondiging verenigd*. Een bijzonder gebeuren!

Zie voor achtergrondinformatie o.a. <https://webapps.tst.uvt.nl/dossieritem/pasen-in-de-vroege-kerk/het-paasfeest-in-de-vroege-kerk>

## **Collectes:**

- 10 december: Roemenië, project mw. Hetebrij: € 162,35; college van kerkrentmeesters: € 66,80; Instandhouding gebouwen: € 65,30
- 17 december: Project 1027 diaconie: € 121,50 ; college van kerkrentmeesters: € 104,10; Instandhouding gebouwen: € 90,20
- 24 december: Het vergeten kind: € 134,45; college van kerkrentmeesters: € 70,30 ; Instandhouding gebouwen: € 43,75
- Kerstnachtdienst, ds. Khoury uit Bethlehem: € 347,10
- 25 december: Diaconie: € 120,-; college van kerkrentmeesters: € 99,60; Instandhouding gebouwen: € 95,15
- 31 december: Diaconie: € 100,25 ; college van kerkrentmeesters: € 75,05; Instandhouding gebouwen: € 82,05 (incl. PG)
- 7 januari: Bestemd voor PG
- 14 januari: Diaconie: € 108,10; college van kerkrentmeesters: € 83,95; Instandhouding gebouwen: € 85,10
- 21 januari: Roosevelt Vakantiehuis: € 105,70; college van kerkrentmeesters: € 55,85; Instandhouding gebouwen: € 61,20

## **Giften:**

- Via mw. T. de Jonge: € 20,- voor Roemenië (mw. Hetebrij).
- Via dhr. A. Threels € 20,- voor het bloemenfonds.
- Via dhr. P. Dekker: € 5,- voor de kerkrentmeesters.
- Via mw. H. Kramer: € 10,- voor het bloemenfonds.
- Via mw. J. van Beek: € 10,- voor de diaconie.
- Via mw. R. Kroes: € 25,- voor het bloemenfonds; € 10,- voor de diaconie; € 13,- voor Kerkrentmeesters.
- Via de kerk: € 20,- van Kerstrandje; € 10,- voor de Diaconie.
- Via mw. W. Dekker en mw. M. Kraak: €10,- voor de Diaconie.
- Via mw. A. Elzenaar: twee maal € 20,- voor het bloemenfonds.

## **Collecte viering Heilig Avondmaal Landerijen:**

De collecte tijdens de viering van het Heilig Avondmaal in de Landerijen heeft € 53,-opgebracht en is bestemd voor de onkosten.

## **Uit de Israëlwerkgroep**

**“O God, verlos Israël uit al zijn benauwdheden.”**

Psalm 25:22

Israël gaat door zware tijden heen.

Op 7 oktober viel Hamas de dorpen rondom Gaza binnen en richtte daar een ongekend bloedbad aan. Onschuldige mensen, baby's, kinderen, tieners, ouderen, vaders en moeders werden op beestachtig duivelse wijze afgeslacht of ontvoerd naar Gaza.

Eerst was daar wereldwijd medeleven en steun maar dat veranderde al heel snel in beschuldigingen en veroordelingen richting de Joodse staat. De berichtgevingen via de media doet daar ook hard hun best voor. Israël strijd tegen een terroristische organisatie, die de vernietiging van Israël op het oog heeft, en niet tegen de inwoners van Gaza. Israël heeft het recht zijn inwoners te beschermen.

Laten wij als christenen opstaan en de plaats innemen waar God ons heeft geroepen en onvoorwaardelijk achter Israël blijven staan. Strijdbaar in woord, daad en gebed. We weten dat God regeert, vandaag gisteren en morgen en dat Zijn beloften door alles heen in vervulling zullen gaan. Geen aardse macht of duivels plan houdt dat tegen.

We weten: 'Israëls wachter sluimert niet.'

AM ISRAEL CHAI.

- Wij zijn dankbaar dat we afgelopen jaar mede door uw gebeden en giften een prachtig bedrag van € 2300,= konden overmaken naar het project in Israël voor de uitbreiding en verbetering van de beveiligingcamera's voor de inwoners van Rechalim.
- Op zaterdag 9 maart houden wij weer Open huis voor de verkoop van Israëlproducten. In gebouw de Ontmoeting van 10.00-16.00 uur, Marktpllein 9, Oldemarkt. Wij willen laten zien dat ondanks alles Israël leeft. Sommige producten zijn misschien tijdelijk niet leverbaar. Veel ondernemingen liggen stil omdat personeel is gevlucht of opgeroepen voor het leger. In Sderot is de loods van Shemen Amour afgebrand door een raketaanval waardoor een grote order niet te leveren is. Wij roepen u op om Israël te blijven steunen met het kopen van producten. Support de ondernemers.

Enkele gebedspunten:

- Bid voor de bevrijding van de gegijzelden. # Bring Them Home.
- Bid voor wijsheid voor mensen die beslissingen moeten nemen. Dat zowel leidinggevendenden van de overheid als in het leger de hulp zoeken bij God.

- Bid ook voor de families van de gegijzelden en hen die iemand hebben verloren.
- Bid om de bescherming van het land en alle Joodse mensen wereldwijd.
- Bid ook voor de bescherming van onschuldige Palestijnen.
- Bid dat de tegenstanders van Israël tot ontdekking mogen komen tegen wie ze strijden. De God van Abraham, Izaak en Jacob, en dat ze zich bekeren.
- Bid ook voor de kerk. Dat christenen de ogen geopend mogen worden daar waar ze nog een blinde vlek voor Israël hebben.
- Bid voor de vrede van Jeruzalem.

Als vrienden van Israël staan we op de bres in woord en gebed.  
Laten wij om Sions wil niet zwijgen.

### **Oecumenische Paasviering in de Landerijen.**

De vrijwilligers van de Bijbellezingen in de Landerijen willen graag op 18 maart a.s. 's middags om half drie een Paasviering houden in de zaal van de Landerijen. Onderwerp: *'Op weg naar Pasen'*.

Hierbij nodigen we de ouderen van de drie kerken uit om dit met ons te vieren.

Bent u geen lid van een kerk, dan bent u ook hartelijk welkom deze middag.

Na afloop drinken we samen koffie of thee met een versnapering.

De vrijwilligers.

## **Een kaartje sturen ...**

Er zitten diverse gemeenteleden, die al korte of langere tijd in Zorgcentra in de omgeving wonen. Wat zou het mooi zijn, om deze gemeenteleden een kaartje te sturen; zodat wij hen niet vergeten!

In Zorgcentrum Lindestede, Steenwijkerweg 49, 8471 KZ Wolvega:

- Mevr. M. Korpershoek, afdeling 't Hekkien, kamer 8228
- De heer J. Slagter, afdeling de Stoeke, kamer 8403
- De heer W. Jonkers, afdeling de Stoeke, kamer 8434

De heer T. Thomas woont in appartement 201 van Zorgcentrum Sickenga-oord Sickengaoord 1, 8471 BS Wolvega

In Zorgcentrum Nijenstede, Joh. Bogermanstraat 1, 8331 GZ Steenwijk:

- Mevr. J. Los, kamer 16
- Mevr. K. Krikke-Koning, afdeling Buitenom, kamer 210
- Mevr. G. Nijmeijer, afdeling Rondeel, kamer 318

Van harte bij u aanbevolen!

## KERKDIENSTEN

### **Zondag 11 februari 2024**

Oldemarkt: 10.30 uur Ds. E.H. Jans  
*jeugddienst m.m.v. band Nunspeet*

Collectes:

*1. Compassion*

*2. College van Kerkrentmeesters*

*uitgang: instandhouding gebouwen*

Ossenzijl: 10.00 uur voorganger VZG  
*gezamenlijk met VZG in gebouw Rehoboth*

Collectes: bestemd voor VZG

Oldemarkt: 19.00 uur Ds. E.H. Jans  
*dienst van genezing en bemoediging, m.m.v. Muziekteam*

### **Zondag 18 februari 2024**

Paasloo: 09.30 uur Mw. H. Kramer-de Jong

Collectes:

*1. Diaconie*

*2. College van Kerkrentmeesters*

*uitgang: instandhouding gebouwen*

### **Zondag 25 februari 2024**

Oldemarkt: 09.30 uur Mw. H. Kramer-de Jong

Collectes:

*1. Diaconie*

*2. College van Kerkrentmeesters*

*uitgang: instandhouding gebouwen*

### **Zondag 3 maart 2024**

Paasloo: 09.30 uur Ds. E.H. Jans  
*koffiedrinken na de dienst*

Collectes:

*1. Diaconie*

*2. College van Kerkrentmeesters*

*uitgang: instandhouding gebouwen*



### **Zondag 10 maart 2024**

Oldemarkt: 09.30 uur Ds. E.H. Jans  
*m.m.v. Muziekteam*

Collectes:

1. *Projekt 1027, vluchtelingen*
  2. *College van Kerkrentmeesters*
- uitgang: instandhouding gebouwen*

### **Woensdag 13 maart 2024, Biddag**

Oldemarkt: 19.30 uur voorganger Protestantse Gemeente  
*gezamenlijk met PG in gereformeerde kerk*

Collectes: bestemd voor Protestantse Gemeente

### **Zondag 17 maart 2024**

Oldemarkt: 09.30 uur Dhr. J. Smit, Belt-Schutsloot

Collectes:

1. *Diaconie*
  2. *College van Kerkrentmeesters*
- uitgang: instandhouding gebouwen*

### **Zondag 24 maart 2024, Palmpasen**

Paasloo: 09.30 uur Ds. E.H. Jans

Collectes:

1. *Diaconie*
  2. *College van Kerkrentmeesters*
- uitgang: instandhouding gebouwen*

### **Stille week**

#### **Maandag 25 maart 2024**

Paasloo: 19.30 uur door gemeenteleden, *vesper*

#### **Dinsdag 26 maart 2024**

Landerijen: 15.30 uur Mw. H. Kramer-de Jong, *viering HA*  
Collecte: *onkosten*

Paasloo: 19.30 uur door gemeenteleden, *vesper*

## **Woensdag 27 maart 2024**

Paasloo: 19.30 uur door gemeenteleden, *vesper*

## **Witte Donderdag 28 maart 2024**

Paasloo: 19.30 uur door gemeenteleden, *vesper*

## **Goede Vrijdag 29 maart 2024**

Oldemarkt: 19.30 uur Ds. E.H. Jans, viering HA

Collectes beide diensten:

1. *Diaconie*
  2. *College van Kerkrentmeesters*
- uitgang: instandhouding gebouwen*

## **Zondag 31 maart 2024, Pasen**

Oldemarkt: 09.30 uur Ds. E.H. Jans

Collectes:

1. *PDC De Herberg*
  2. *College van Kerkrentmeesters*
- uitgang: instandhouding gebouwen*

Ossenzijl: 19.00 uur  
*paaszangdienst in gebouw Rehoboth*

## **Noodfonds Energie**

Het tijdelijk Noodfonds Energie is geopend. De aanvraag van het noodfonds kan worden gedaan op [www.noodfondsenergie.nl](http://www.noodfondsenergie.nl)

Een aanvraag indienen kan tot en met 31 maart 2024.

## **Voor wie is het Noodfonds Energie?**

Huishoudens kunnen een check doen op de site van het Noodfonds om te kijken of ze in aanmerking komen voor steun uit het Noodfonds.

De volgende huishoudens kunnen steun krijgen van het Noodfonds:

- Het huishouden heeft een bruto-inkomen van maximaal 200% van het sociaal minimum. Dat gaat concreet om € 3.200 (alleenstaand) en € 4.480 (samenwonend). De bedragen zijn inclusief 8% vakantiegeld en exclusief toeslagen.
- Huishoudens hebben zelf een energiecontract voor gas, stroom en/of stadswarmte bij een energieleverancier.

- De energierekening is (afhankelijk van het inkomen) hoger dan 8 tot 10% van het gezamenlijk bruto-inkomen: Voor mensen tot 130% van het sociaal minimum hoger dan 8% van het gezamenlijk bruto-inkomen, of voor mensen tot 200% sociaal minimum hoger dan 10%.
- Het Noodfonds betaalt de rest van de maandelijkse energierekening boven deze 8 tot 10% van het gezamenlijk bruto-inkomen van een huishouden.

Als het inwoners van de gemeente Steenwijkerland niet lukt om de aanvraag te doen, kan er een beroep worden gedaan op Willeke van de Poll (informatiemedewerker sociaal domein) telefoonnummer 06-5808 1251 [willeke.van.de.poll@steenwijkerland.nl](mailto:willeke.van.de.poll@steenwijkerland.nl) of Sociaal Werk de Kop 0521-745080.

Diaconie,  
Namens Diaconaal Platform Steenwijkerland

## Uitgaveplanning Kerkklanken 2024

<b>*1<sup>e</sup> uitgave*</b>	<b>Begin 40 dagen tijd 14 februari</b>
Maandag kopie inleveren	29 januari voor 18.00 uur
Vrijdag stencilwerk	2 februari
Dinsdag nieten	6 februari
Zaterdag verschijning	10 februari

<b>*2<sup>e</sup> uitgave*</b>	<b>Pasen 31 maart en 1 april</b>
Maandag kopie inleveren	18 maart voor 18.00 uur
Vrijdag stencilwerk	22 maart
Dinsdag nieten	26 maart
Zaterdag verschijning	30 maart

<b>*3<sup>e</sup> uitgave*</b>	<b>Pinksteren 19 en 20 mei</b>
Maandag kopie inleveren	6 mei voor 18.00 uur
Vrijdag stencilwerk	10 mei
Dinsdag nieten	14 mei
Zaterdag verschijning	18 mei

<b>*4<sup>e</sup> uitgave*</b>	<b>Zomervak. (schoolvak. noord) 22 juli</b>
Maandag kopie inleveren	8 juli voor 18.00 uur
Vrijdag stencilwerk	12 juli
Dinsdag nieten	16 juli
Zaterdag verschijning	20 juli

**\*5<sup>e</sup> uitgave\*****Startzondag 22 september**

Maandag	kopie inleveren	9 september voor 18.00 uur
Vrijdag	stencilwerk	13 september
Dinsdag	nieten	17 september
Zaterdag	verschijning	21 september

**\*6<sup>e</sup> uitgave\*****Dankdag 6 november**

Maandag	kopie inleveren	21 oktober voor 18.00 uur
Vrijdag	stencilwerk	25 oktober
Dinsdag	nieten	29 oktober
Zaterdag	verschijning	2 november

**\*7<sup>e</sup> uitgave\*****Kerstfeest 25-26 december**

Maandag	kopie inleveren	9 december voor 18.00 uur
Vrijdag	stencilwerk	13 december
Dinsdag	nieten	17 december
Zaterdag	verschijning	21 december

**Stencillaars:**

Bene Peereboom, Broeksteeg 12, 0561- 452180  
Gerrit van Buiten, Heuverskamp 3, 0561-451629  
Piet Kuper, 't Butent 32, 06-12617309

**Nieten & bezorgen:**

Jurgen Raafs, Weerdijk 15, 06-53771394

**Redactie:**

Marian Biesma, Hornlanden 7, 06-48735763  
Wilfred Koers, Frieseweg 38, 06-37565555  
Sjaco Bouwer Burg. v. Gerrevinklaan 14, 06-20632532

In verband met de geldende privacyregels mogen wij niet zomaar adresgegevens van verhuizingen opnemen in kerkklanken. Van hen die te kennen hebben gegeven dat het wel mag worden deze gegevens wel vermeld.

***WELKOM IN ONZE GEMEENTE Dec. 2023 t/m Jan. 2024***

Fam. G.J.R. Staal Oldemarkt

Fam. J. Wouters Oldemarkt

***AFSCHEID WEGENS VERTREK NAAR ELDERS***

**Verhuizen?**

Help de ledenadministratie van onze Hervormde Gemeente Oldemarkt-Paasloo. Geef uw verhuizing door met deze coupon.

***Verhuiscoupon voor de Herv. Gem. Oldemarkt-Paasloo***

Naam/Voornaam:.....

Geb.Datum:.....

Huidige adres:.....

Postcode/Plaats:.....

Verhuisdatum:.....

Nieuw adres:.....

Postcode/Plaats:.....

Gezinsleden: Geb. datum:

.....M/V

.....M/V

.....M/V

Deze coupon s.v.p. sturen naar:

Leden administratie Herv. Gem. Oldemarkt-Paasloo

p/a B. van Beek. De Veentjes 8, 8375 GR

## HGOP TV Live stream

Alle kerkdiensten, speciale diensten, sing-ins worden rechtstreeks uitgezonden. Diensten wegens familieomstandigheden worden uitgezonden wanneer de familie daar geen bezwaar tegen heeft, ook is er de mogelijkheid om de dienst af te schermen, alleen wie een code ontvangt kan dan meekijken. Elke dienst is op een later tijdstip te bekijken of te beluisteren. Dit kan via de website:

**[www.hgop.nl](http://www.hgop.nl)** of **[www.kerkdienstluisteren.nl/kerken/hgop](http://www.kerkdienstluisteren.nl/kerken/hgop)**

U kunt de dienst ook downloaden. De diensten blijven één jaar na uitzending beschikbaar en worden daarna verwijderd. Mocht u er niet uitkomen met het opzoeken van de diensten, dan kunt u contact opnemen met Hendrik Elgersma (06-52486274) e-mail **[h.elgersma@hetnet.nl](mailto:h.elgersma@hetnet.nl)** of Aron Bouwer (06-13409414) e-mail **[aron.bouwer@hgop.nl](mailto:aron.bouwer@hgop.nl)** voor uitleg en een passende oplossing indien nodig.

### Adressen

Voorganger:

Ds. E.H Jans, Marktpllein 6,  
8375 AZ Oldemarkt, tel. 0561-750902  
E-mail: **[ds.jans@hgop.nl](mailto:ds.jans@hgop.nl)**

Kerkelijk werker:

Mevr. H. Kramer-de Jong, Wooldhof 7,  
8302 KC Emmeloord, tel. 06-30016897  
E-mail: **[heidi.kramer@hgop.nl](mailto:heidi.kramer@hgop.nl)**

Kerkenraad:

Voorzitter: Ds E.H. Jans

Vice-voorzitter: G. Keilman

Binnenweg 33

8378 JJ Paasloo

Tel: 06-53753423

Email: **[guus.keilman@quicknet.nl](mailto:guus.keilman@quicknet.nl)**

Scriba:

M.L.B. de Graaf-de Vries

Platteweg 31

8375 GM Oldemarkt, tel. 06-22142455

E-mail: **[scriba@hgop.nl](mailto:scriba@hgop.nl)**

College v Kerkrentm:

Voorzitter:H. Elgersma

Windsingel 32

8375 EE Oldemarkt tel. 0561-475952

E-mail: **[h.elgersma@hetnet.nl](mailto:h.elgersma@hetnet.nl)**

Secretaris: K. Bult-Boltjes  
Hareweg 14  
8375 GB Oldemarkt tel. 06-10688972  
E-mail: [kerkrentmeesters@hgop.nl](mailto:kerkrentmeesters@hgop.nl)

Kerkbalans:  
bankreknr: NL31INGB0000825708  
Herv. Gem. Oldemarkt-Paasloo  
E-mail: [penningmeesterkerkrentmeesters@hgop.nl](mailto:penningmeesterkerkrentmeesters@hgop.nl)

Collectemunten:  
bankreknr: NL14RABO0361236727 t.n.v.  
Herv. Gem. Oldemarkt-Paasloo  
M. Veenstra-Blaauw,  
Kruisstraat 80 8375 BH Oldemarkt  
(graag van tevoren even bellen, tel.06-13931052).

Overige:  
bankreknr: NL23RABO0139001611  
Herv. Gem. Oldemarkt-Paasloo  
E-mail: [penningmeesterkerkrentmeesters@hgop.nl](mailto:penningmeesterkerkrentmeesters@hgop.nl)

Diaconie:

Voorzitter: Mevr. H. Oord-Los  
Weidekamp 4  
8375 JG Oldemarkt  
Tel: 0561-452297  
e-mail: [hennyoord@hotmail.com](mailto:hennyoord@hotmail.com)

Secretaris: Mevr. H. Boltjes  
Frieseweg 38  
8375 AJ Oldemarkt  
Tel: 06-38896392  
e-mail: [diaconie@hgop.nl](mailto:diaconie@hgop.nl)

Bankreknr. NL92RABO0361230958 t.n.v.  
Diaconie Herv. Gem. Oldemarkt-Paasloo

Israël-werkgroep: Penn.m.: J. Bouwer-Muis,  
Frieseweg 9,  
8375 AH Oldemarkt, tel.0561-452171  
Bankreknr. NL21RABO0322029007  
**Fambouwer9@gmail.com**

Hervormde Gemeente Oldemarkt-Paasloo:

Adres: Marktplein 9, 8375 AZ Oldemarkt  
Website: **www.hgop.nl**

Kerkelijk bureau

Contact: open op afspraak scriba  
Adres: Marktplein 9, 8375 AZ Oldemarkt,  
tel. 0561-451924  
E-Mail: **scriba@hgop.nl**

Kosters

Oldemarkt: Ina Bootsma-Wagenaar, De Hare 71,  
8375 GG Oldemarkt, tel. 06-21933628  
E-mail: **koster.oldemarkt@hgop.nl**

Kosters

Paasloo: Bertha en Johannes v/d Veen,  
H. Nijholtstraat. 10,  
8375BV Oldemarkt,  
tel. 06-53202537

Oppasdienst

Mevr. D. Hakvoort-van den Berg  
De Klokkemaat 1  
8375 HC Oldemarkt  
Tel: 06-27264903  
e-mail: **daantje bergje@hotmail.com**

Vervoer naar kerkdiensten: P. Dekker tel. 0561-451538

Redactie Kerkklanken:

**Kopij bij voorkeur per e-mail aanleveren.**  
**Lettertype Times New Roman, grootte16.(Word)**  
Schriftelijk p/a Redactie Kerkklanken  
De Hornlanden 7 Oldemarkt  
E-mail: **kerkklinken@hgop.nl**

KOPIJ INZENDEN VÓÓR: 18 maart 2024 18.00 uur.

Nr.1 februari 2024